

KOMENTAR: ZAJEDNICKA DRZAVA SA ALBANCIMA BILA BI KATASTROFA

Author: [Dr Ivan](#)

Ocuvanje Kosova unutar Srbije bi osudilo Srbe na vecito siromastvo, konflikte i politicki kaos.

Kada se razmislja o Kosovu, veci deo javnosti se nalazi u procepu izmedju svojih emocija i racionalnog pristupa problema u tolikoj meri da zaboravljaju na jednu stvar: nije u najboljem interesu Srbije da zadrzi bivsu pokrajinu kao deo svoje teritorije.

Medjuobicnim Srbima preovladjuje skola misljenja prema kojoj njihove duhovne, nacionalne i drzavne granice obelezavaju crkve, manastiri i grobovi srpskih ratnika.

Ova skola misljenja insistira na tome da je Kosovo sam temelj srpske drzave i crkve, te da je Kosovo takodje kulturni centar srpstva – sveto mesto okupljanja svih Srba. Drugim recima, bez Kosova – nema Srbije.

Za vecinu Srba, Kosovo je misticni kovceg s blagom od neprocenjive vrednosti.

Ko god se usudi da se mesa u ove tajne je neprijatelj srpskog naroda.

Bez Kosova, Srbija gubi sam smisao svog postojanja, njen narod gubi svoju duhovnu sustinu, a sama Srbija gubi jedini prostor gde se moze susresti sa vecnoscu i svojom prosloscu. To je, ukratko, osnova koncepta "Nebeske Srbije". To je koncept koji je negovan u srpskoj dusi tokom mnogih stoleca uz potporu Srpske pravoslavne crkve, SPC, i mnogih intelektualaca.

Preostali gradjani i politicari – upadljivo malobrojniji – kojima je bliza racionalna skola misljenja prihvatili SU cinjenicu da Srbija vise ne upravlja Kosovom, kao i cinjenicu da je veoma malo Srba, koji jedva sastavljaju kraj s krajem, ostalo u enklavama u juznoj pokrajini, posle tragicnog konflikta izmedju Srba i kosovskih Albanaca. Skoro sva srpska sveta mesta i spomenici su unisteni.

U okviru ove skole misljenja se uvazava cinjenica da medjunarodna zajednica ne gleda posebno blagonaklono na ideje "kosovskog mita". Stavise, medjunarodna zajednica je brutalno kaznila Srbiju, oznacavajući je kao glavnog krivca za patnje kosovskih Albanaca. Danas, neki iz medjunarodna zajednica takodje daju potporu ideji o "nezavisnom Kosovu".

Medjunarodna zajednica je zacrtala potpunu autonomiju za Kosovo u Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti UN, u kojoj se Srbi pozivaju da ucestvuju u lokalnoj vlasti gde bi bili zastupljeni proporcionalno, u skladu sa svojom brojnoscu na Kosovu. S obzirom da su Albanci znatno brojniji od Srba – 19 Albanaca na jednog Srbina u pokrajini, kljucna demografska prednost ovih prvih fakticki znaci da Srbija nikada vise nece vladati Kosovom.

Ista demografska prednost ce takodje doci do izrazaja na bilo kom referendumu o konacnom statusu Kosova.

Uz pomoc medjunarodne zajednice, Albanci su vec formirali entitet koji podseca na drzavu i ima sopstveni parlament i vladu. Ova tela prakticno vladaju Kosovom.

Tako suprotstavljene slike vode ka kontradiktornim zakljucima o tome sta valja ciniti da bi se razresio kosovski problem.

Koncept srpske vlade, otelotvoren u sloganu "vise od autonomije, manje od nezavisnosti", pretpostavlja da ce Kosovo biti neka vrsta posebnog entiteta koji ce ostati deo drzave Srbije i Crne Gore, SCG.

Medjutim, ova nova zajednica bi, zapravo, predstavljala opasnost za srpske interese. Najpre, takva zajednicka drzava bi bila konfederaciju ili federaciju Srbije, Crne Gore i Kosova.

Drugo, Albanci bi cinili dvadeset odsto ukupnog stanovnistva nove zajednice i imali bi petinu poslanika u saveznom parlamentu. Posto bi Albanci bili druga po velicini etnicka grupa u drzavi, to bi takodje znacilo da bi albanski jezik postao drugi sluzbeni jezik u drzavi.

S obzirom na starosnu strukturu albanskog stanovnistva (koje je znatno mladje od srpskog), Albanaca bi bilo trideset odsto medju vojnim regrutima i oficirima.

Njima se moraju ponuditi ministarska mesta u vladi. Nakon svakih nekoliko godina, predsednik drzave ili ministar inostranih poslova bi trebalo da bude Albanac.

Pod takvim okolnostima, cak bi i ime drzave bilo kamen spoticanja. Zvanicni naziv drzave ne bi nikako mogao da bude - Srbija. Takva kompleksna multietnicka zajednica ne bi nosila ime - Jugoslavija, ili Srbija i Crna Gora, jer Albanci nisu sastavni deo takvih entiteta.

Oni bi sigurno insistirali na imenu koje bi i njima odgovaralo za zajednicku drzavu.

Posmatrajuci kosovske ekonomske pokazatelje, lako se moze uociti da pokrajina ima malo paznje vrednih resursa. Eksploatacija lignita na Kosovu jedva da je ekonomski održiva. Pitanje zajednicke upotrebe ovog resursa bi se, u svakom slucaju, moglo resiti postizanjem sporazuma kojim se odredjuju svi elementi i uslovi za nezavisnost.

Iskopavanje rude olova i cinka je komercijalno isplativo jedino u rudnicima Ajvalija i Belo Brdo, srpskoj enklavi, i to ce potrajati samo jos neko vreme jer ce se ovi resursi brzo iscrpsti.

Poljoprivreda je primitivna i ne zadovoljava potrebe stanovnistva. U stvari, na Kosovu ne postoji prava ekonomija, a u pokrajini je i najvisa stopa nezaposlenosti u Evropi.

Kosovska infrastruktura je veoma zaostala i iziskuje ogromne investicije.

Ipak, demografski podaci predstavljaju najozbiljniji razlog za zabrinutost.

U kosovskim albanskim opstinama, ukupno seosko stanovnistvo se udvostrucilo od Drugog svetskog rata, a urbana populacija u gradovima se udesetostrucila.

Nasuprot tome, u srpskim selima na Kosovu se broj mestana neprestano smanjuje. U centralnoj Srbiji se broj stanovnika takodje dramaticno smanjuje. Posto se Kosovo geografski neposredno naslanja na centralnu Srbiju, formiranje zajednicke drzave bi znacilo da bi se mlado albansko stanovnistvo neprestano prelivalo u juzni deo ove srpske regije.

Novoformirana srpsko-albanska drzava ne bi bila produktivna u bilo kom pogledu. Stavise, takva drzava bi bila nerazvijena i zaostala. Komparativna analiza nivoa razvijenosti razlicitih regija Srbije po osnovu bruto drustvenog proizvoda po glavi stanovnika tokom osamdesetih i devedesetih godina upravo potvrđuje ovu pretpostavku. Bruto drustveni proizvod u centralnoj Srbiji je pet puta veci nego na Kosovu.

To znaci da bi u zajednickoj drzavi Srbija morala da finansira dva miliona siromasnih i neproaktivnih gradjana, naustreb i na stetnu same Srbije.

Medjunarodna zajednica je u praksi prihvatila da je odvajanje Kosova od Srbije jedini efikasan nacin da se stabilizuje ovaj region.

Srbija nema potencijala niti kapaciteta da promeni sled dogadjaja. Srbija ne sme ici uz vetar ako zeli da zastiti svoje interese na najbolji moguci nacin.

Srbija bi morala da placa isuviše za zajednicki zivot sa Albancima, uprkos cinjenici da su tokom poslednjih pet decenija, Srpska pravoslavna crkva, SPC, sve srpske drzave i mnogi intelektualci pokusavali da institucionalizuju sistem vrednosti i verovanja, prema kojima je imperativ da Kosovo ostane deo Srbije.

Ova verovanja su duboko ukorenjena u srpskoj psihi i deo su nacionalnog identiteta, zbog cega se tako tesko i sporo menjaju.

S druge strane, teznja etnickih Albanaca ka sopstvenoj drzavi na Kosovu moze se opisati kao skoro fanaticna. Od dva naroda s takvim karakteristikama se tesko moze ocekiivati da prihvate ideje o formiranju jedne kompleksne drzave putem konsenzusa, gde bi princip razlicitosti bio postovan, a jednaka prava bila obezbedjena za sve.

Ako emocije preovladaju, verovatno je da ce se Srbija odluciti za jalovi kosovski mit. Jedino ako razum pobedi, imacemo sansu da se okrenemo buducnosti. U medjuvremenu, srpska vlada se zaklela da ce braniti kosovski mit, nadajuci se pri tome da ce medjunarodna zajednica doneti racionalnu odluku. To bi, fakticki, bilo bezanje od istine.

Ono sto bi Srbija trebalo da radi sada jeste da se bori za svoje istinske interese.

Dr Ivan Ahel je autor studije "Sistemska pristup kosovskom problemu" koji je narucio Forum za medjuetnicke odnose, nevladine organizacije iz Beograda.

Location: [Serbia](#)
[Kosovo](#)

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/komentar-zajednicka-drzava-sa-albancima-bila-bi-katastrofa>